

# สามทศวรรษ Siam mapped: จากการก่อสร้าง สู่การสถาปนาваทกรรม ค.ศ. 1994-2023

---

จุนพงศ์ ลิขจรรย์\*

Received: 30 September 2022

Revised: 9 March 2023

Accepted: 27 March 2023

---

\* อาจารย์ประจำ, ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร;  
อีเมล: Tanapong.lue@gmail.com

รัฐศาสตร์สาร ปีที่ 45 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2567): หน้า 58-109

# Three Decades of Siam mapped: From deconstruction to discourse establishment, 1994-2023.

---

*Tanapong Luekajornchai\*\**

---

\*\* Lecturer, History, Faculty of Arts, Silpakorn University; E-mail: Tanapong.lue@gmail.com

## บทคัดย่อ

บทความชิ้นนี้มุ่งวิพากษ์และวิเคราะห์หนังสือ “กำเนิดสยามจากแผนที่” (“Siam mapped”) โดย ธงชัย วินิจจะกูล ในแง่มุมต่าง ๆ ได้แก่ ตำแหน่งแห่งที่ของ Siam mapped ในไทยคดีศึกษา ความเข้าใจต่อข้อเสนอของ Siam mapped และปัญหาในเชิงวิธีวิทยาของ Siam mapped

จากการศึกษาพบว่า Siam mapped เป็นหนึ่งในงานสายวิพากษ์ที่มาในช่วงความเสื่อมถอยขององค์ความรู้ที่ถูกสร้างขึ้นโดยนักวิชาการอเมริกัน Siam mapped ได้ตั้งคำถามต่อชุดความรู้เรื่องเสียดินแดนและข้ออ้างเรื่องรักษาเอกราชของกษัตริย์ที่ครอบงำไทยคดีศึกษาในช่วงเวลาดังกล่าว Siam mapped พยายามตั้งคำถามต่อ “ภูมิกายา” (Geo-body) หรือรูปร่างของสยามบนแผนที่ซึ่งได้กลายมาเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของ “ความเป็นชาติไทย” (Thai nationhood) แม้ Siam mapped จะทำเพียงการวิพากษ์องค์ความรู้เดิม แต่กลับกลายเป็นฐานขององค์ความรู้ใหม่ที่เสนอว่าสยาม “ได้ดินแดน” ผ่านการอ้างอิงข้อเสนอ Siam mapped ในฐานะหลักฐานเป็นจำนวนมาก ปัญหานี้เกิดจากการที่ Siam mapped มิได้ระบุวิธีวิทยาอย่างชัดเจนอย่างการสืบสาแหรก (genealogy) ที่มุ่งเน้นวิพากษ์องค์ความรู้ในปัจจุบันหรือความจริง (truth) มากกว่าจะเป็นการวิจารณ์ต่อ “ข้อเท็จจริง” (fact) ในอดีต การอ้างอิง Siam mapped ที่ผิดพลาดจึงกลายเป็นการที่ Siam mapped ได้สร้างวาทกรรม (discourse) ของ “วาทกรรมเสียดินแดน” (lost territory discourse) ขึ้นมาเอง

**คำสำคัญ:** กำเนิดสยามจากแผนที่, วงศาวិทยา, วาทกรรมเสียดินแดน

## Abstract

This Article aims to criticize and analyze “Siam mapped” by Thongchai Winichakul in various aspects: the position of Siam mapped in Thai study, the understanding of Siam mapped thesis, and the problem of Siam mapped methodology.

According to the study, Siam mapped was one of the critical works of cognitive decline that was created by American academics. Siam mapped questioned the knowledge of the loss of territories and the monarch’s claim of maintaining independence that dominated Thai study during that time. Siam mapped tried to problematize Geo-body or the shape of Siam on the map that became one of the most significant parts of the “Thai nationhood”, even if, Siam mapped only criticizes the previous knowledge, instead of Siam mapped turned out to be a new base of knowledge proposing that Siam “gained territory” through numerous cite to Siam mapped proposal as evidence. This problem arises from the fact that Siam mapped did not explicitly specify the methodology (genealogy) that focuses on criticizing the current body of knowledge or the truth (truth) rather than criticizing the past. The continuous miscitation of Siam mapped became the way that Siam mapped has created a discourse of “lost territory discourse” rise instead.

**Keywords:** Siam Mapped, Genealogy, Lost Territory Discourse